

Uyku Bruksizminde Botulinum Toksini ve Mercanköşk Yağı Uygulamalarının Etkinliğinin Değerlendirilmesi

Şevval Tekçe¹, Elifhan Alagöz², Emine Fulya Akkoyun³, Serdar Balsak⁴

¹Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, İstanbul, Türkiye

²Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

³Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı İstanbul, Türkiye

⁴Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Amaç: Bruksizm, bireyin istemsiz şekilde diş sıkma veya gıcırdatma alışkanlığıyla karakterize, çene kasları ve diş yapılarında hasara yol açabilen parafonksiyonel bir alışkanlıktır. Uyku bruksizmi, uykuda gelişen bu hareketleri tanımlar. Bu çalışmada, uyku bruksizmi olan bireylerde botulinum toksini ile mercanköşk yağı uygulamalarının etkinliği değerlendirildi.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya 30 hasta dâhil edildi. Katılımcılar randomize şekilde botulinum toksini ve aromaterapi (mercanköşk yağı) olmak üzere iki gruba ayrıldı. Botox grubunda, her iki masseter kasına toplam 40U botulinum toksini (Allergan, İrlanda) enjekte edildi. Aromaterapi grubuna ise %10'luk mercanköşk yağı manuel masajla uygulandı. Değerlendirmeler işlem öncesi (T0), işlemden 1ay (T1) ve 3 ay (T2) sonra ultrasonografi (USG) ile bilateral olarak yapıldı. Masseter kas kalınlığı ve sertliği değerlendirildi. SPSS 26.0 ile analizler yapıldı, anlamlılık düzeyi 0,05 olarak belirlendi.

Bulgular: Aromaterapi grubunda hem sağ hem sol masseter kasında T0–T1, T0–T2 ve T1–T2 arasında anlamlı fark izlenmedi ($p>0,05$). Botox grubunda ise T0–T1 ve T0–T2 arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($p<0,05$); ancak T1–T2 arasında anlamlılık gözlenmedi. Gruplar arasında kas kalınlığı ve elasto değerlerinde herhangi bir zaman diliminde anlamlı fark bulunmadı.

Sonuç: Botulinum toksini, uyku bruksizmi tedavisinde masseter kas kalınlığında anlamlı bir azalma sağlarken, mercanköşk yağı uygulamasının istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi gözlenmemiştir. Bu bulgular, botulinum toksininin uyku bruksizmi tedavisinde daha etkili bir seçenek olabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar kelimeler: Uyku bruksizmi, botulinum toksini, mercanköşk yağı, elastografi, masseter kası